

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jana Humheje

Poker jako práce

Předložená práce se zabývá velmi aktuálním fenoménem profesionálního pokeru. Jan Humhej na základě rozhovorů s osmi profesionálními hráči popisuje jejich práci, hodnoty nebo motivaci ke hře. Text se teoreticky opírá o Marxe a základní otázka, kterou si autor klade, zní, “zda je profesionální hraní spíše únikem, či naopak integrací do kapitalistické společnosti”, tedy zda tito hráči vlastně dobrovolně nedělají to, před čím utíkají (a co je zde nazváno “normální práce”).

Tato nesmírně zajímavá otázka, nejlépe formulovaná v abstraktu, je však bohužel dalším textem v podstatě znehodnocena. Celá práce se zakládá na Marxovi jen v jediném odstavci (a ještě vytrženém z kontextu), zbytek se opírá o specifickou interpretaci textu Aleše Nováka, výsledkem čehož není marxistická optika, ale cosi, o čem se autor domnívá, že je marxistická optika. Marx je zde značně účelově redukován na několik tezí, které v mnoha případech působí nepatřičně až komicky. V podstatě se dozvíme, že herny vykořisťují hráče prostřednictvím poplatků, že tyto herny nutí hráče různými výhodami k intenzivní práci nebo že ideálem herny je “roboticky pracující hráč”, což je doplněno komentáři, jako “...to je podle mě důvod, proč je Marxův dělník spíš než přesným a nezpochybnitelným popisem reality jakýmsi ideálním typem pracovníka z pohledu kapitalisty” (s. 30). Autor sice naznačuje, že bere Marxe volně, spíše jako inspiraci svého pohledu, nicméně když už se rozhodl psát v souvislosti s pokerem o odcizení (a ne třeba o ideologii, což by byl koncept z hlediska jeho cílů použitelnější, také se mohl opřít o početnou literaturu o hře a hraní, k čemuž také nedošlo), tak by mohl alespoň vědět, v čem ono odcizení spočívá. Můžeme se například dočíst: “Hráči rozhodně nereflektují ty, na kterých vydělávají, jako nějaké oběti, spíš je jejich vztah k nim ryze pragmatický. Marxistickou perspektivou bychom v tom mohli spatřit určitý prvek odcizení, kdy se ten, kdo vydělává, nezajímá o ty, na nichž vydělává...” (s. 36 nebo podobně s. 27)

Pokud by si autor odpustil svou “marxistickou” optiku, pak by mohlo jít o zajímavý popis světa pokeru, z něhož se zejména v důsledku rozmachu internetových heren stává fenomén takřka masový. Rozhovory se týkají srovnání “normální práce” a profesionálního pokeru, rizik, hráčských předpokladů, morální obhajoby této práce nebo mezilidských vztahů. I u analýzy těchto rozhovorů se však věcný přístup někdy mění v jakési hodnocení respondentových argumentů (“Tento argument by ovšem rozhodně neuspokojil nikoho, kdo by k věci přistupoval ze silně marxistických, normativních pozic, naopak.” s. 34 nebo

“S tímto argumentem si nevím moc rady a zdá se mi nedomyšlený.” s. 35) nebo v podivná vlastní tvrzení (“Poker může být (...) na psychiku velmi náročná činnost. Domnívám se, že lidský organismus není stavěn na podobné výkyvy...” s. 24 a podobně mnoho dalších).

S poznámkovým aparátem autor zacházet umí, byť pracuje s pouhými čtyřmi knihami (což je žalostně málo, s Marxem navíc téměř nepracuje), práce je psána čtivě, ale zřejmě spěšně, čemuž odpovídá množství překlepů a chyb (také skloňování zájmena jenž je katastrofální).

Práci Jana Humheje doporučuji k obhajobě a při smysluplném vysvětlení zejména onoho marxistického přístupu ji navrhuji hodnotit známkou **dobře**.

V Praze dne 3. 6. 2011

Miroslav Paulíček